

Gyümölcsös telepítése - tervezés

Gyümölcsfák ültetésével évtizedekre meghatározzuk kertünk képét, hiszen évek múlva fordulnak csak termőre, s évtizedekig teremnek. Nem mindegy tehát, hogy milyen fát választunk.

Fontos, hogy csak annyi fát ültessünk a kertbe amennyi jól elfér a területen. Általában 6 x 4 m-re ültessük őket egymástól, kivéve a cseresznyét, melyet 8 x 6 m-re, és a diót, melyet 10 x 8 m-re érdemes helyezni. A cserjék közül a mogyoró kb. 4 x 3 m-t, a bokros ribizli és köszméte 1 x 1,5 m-t igényel, de célszerű a sortávolságot a kisgépes művelhetőséghez igazítani. A törzsös ribizlit és köszmétét kisebb tőtávolságra is ültethetjük. Néhány ribizli- és köszmétebokrot nagyobb gyümölcsfáink soraiba is tehetünk. A térállás nagyban függ a talaj minőségétől és a gondozástól. Így sovány, öntözetlen, rendszeresen nem trágyázott talajon 30-40%-kal kisebb tenyészterület is elegendő, míg kedvező adottságú helyeken intenzív, rendszeres gondozással az ajánlott értékeknél kicsit nagyobbat válasszunk.

Ügyeljünk arra, hogy gyümölcsfát ne ültessünk kipusztult fa helyére, főleg ne hasonlót, tehát pl. alma helyébe körtét, cseresznye helyébe meggyet, mert előfordulhat, hogy a hasonló tápanyagigény, és a káros mikroorganizmusok, szerves anyagok feldúsulása miatt gyenge növekedést kapunk.

A fajtakiválasztásnál ügyeljünk a megporzásra, ugyanis sok fajta csak porzópartnerrel terem jól (részben vagy teljesen önmeddő), míg mások önmagukban is (öntermékenyülők). Idegen fajok nem porozzák meg egymást, kivéve a cseresznye és a meggy, tehát ugyanazon faj más fajtáját kell ültetnünk a megporzandó fa közelébe. Ilyenkor az ültetési távolság ne legyen nagyobb 150 m-nél. Mindig porzópartnert kíván az alma, a körte és a mandula, jobban terem így a fekete ribiszke, a köszméte, a birs, a mogyoró, a dió és a gesztenye. A szilva, a cseresznye, a meggy és a kajszi esetében ön- és idegentermékenyülő fajták is

szerepelnek a termesztésben. Az őszibarack, a piros ribiszke, a málna, a szeder és a szamóca öntermékenyülők.

Az ültetés legkedvezőbb ideje közvetlenül a lombhullás után - rendszerint október vége - van, de a faiskolák kézi vagy vegyszeres lelevelezéssel szokták siettetni a felszedést. Egészen a talaj felső szintjének átfagyásáig ültethetünk, hiszen gyökérmélységben ekkor még melegebb a talaj, bár ilyenkor már nem tud megindulni a gyökerek növekedése. Ribizlit és köszmétét már szeptemberben ültethetünk, mivel fájuk korán beérik. Ha az ültetés tavaszra marad, azt minél korábban végezzük el, de ne fagyott talajba.

Ha olyan gyümölcsöst szeretnénk telepíteni, mely kevés gondozást és időráfordítást kíván válasszunk igénytelen fajtákat. Ne várjuk azonban, hogy minden évben odafigyelés nélkül is bőséges termésünk legyen, mert az igénytelenebb fajták hajlamosabbak a termésingadozásra - amit a kevés gondozás tovább erősít -, emellett bármikor közbejöhet egy rendkívüli időjárás vagy kártevő, melyek ellen csak rendszeres odafigyelés mellett lehet eredményesen védekezni.

Jó képet kapunk a kertünkben legkönnyebben tartható fajokról és fajtákról, ha széjjelnézünk a környéken, mit termeszt a szomszéd és mások.

Általában kevesebb gondozás mellett is terem a kajszli, a meggy moníliaira kevésbé érzékeny fajtái, a korai cseresznye, a naspolya, a birs, a korai nyári és a régebbi őszi körték, a mogyoró, a dió, a ribizli, a köszméte, a josta és a szamóca. Legnagyobb kockázattal az alma, az őszibarack, a szilva és a téli körte termesztése jár.